

Розділ I

Рішення у справах про надмірне застосування сили під час затримання, побиття
затриманих осіб працівниками міліції (поліції) з метою отримання визнавальних свідчень,
застосування неналежних умов тримання під вартою у відділах міліції (поліції)
та ізоляторах тимчасового тримання

СПРАВА «А.В. ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF A.V. v. UKRAINE)..... 16

У цій справі заявник стверджував, що 29 грудня 2006 року працівники міліції побили

його з метою примусити надати визнавальні покази. Проте стверджуваний заявником факт побиття 29 грудня 2006 року не підтверджується жодними доказами.

Лікування заявника у зв'язку з нирковою інфекцією та радикулітом після його звільнення 5 січня 2007 року не підтверджує скарги на побиття.

СПРАВА «АДНАРАЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ADNARALOV v. UKRAINE)..... 26

Під час судово-медичного обстеження, яке відбулось через кілька годин після затримання заявника у січні 2005 року, у нього було виявлено кілька синців, походження яких ніколи належним чином встановлено не було. За цих обставин та з огляду

на зобов'язання держави надати правдоподібні пояснення тілесних ушкоджень,
зазначених особою у той час, коли вона перебувала під контролем міліції, Суд доходить
висновку, що було порушення статті 3 Конвенції.

СПРАВА «АФАНАСЬЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF AFANASYEV v. UKRAINE)..... 34

Суд вважає, що у сукупності медичні докази, свідчення заявника, факт його перебування у районному відділі міліції протягом трьох днів та відсутність будь-якого

іншого вірогідного пояснення щодо походження ушкоджень заявника викликають
розумну підозру, що ці ушкодження могли завдати працівники міліції.

СПРАВА «АЛЕКСАХІН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ALEKSAKHIN v. UKRAINE)..... 41

Суд зазначає, що у цій справі національні суди встановили, що заявник зазнав тяжких тілесних ушкоджень, що загрожували його життю під час їх заподіяння. Жорстоке поводження полягало у застосуванні сльозогінного газу, ударі ногою та низці

ударів. У результаті такого поводження заявник зазнав сильного болю та став
інвалідом.

СПРАВА «БЕЛЕЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BELEY v. UKRAINE)..... 48

Суд дійшов висновку, що проведена національними органами влади перевірка тверджень заявника про жорстоке поводження виявилася неефективною. Отже, Суд

відхиляє заперечення Уряду щодо невичерпання національних засобів юридичного
захисту та постановляє, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції.

СПРАВА «БЕЛОУСОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BELOUSOV v. UKRAINE)..... 60

Суд зазначає, що хоча тілесні ушкодження заявника (набряки м'яких тканин, численні синці та подряпини різних частин його тіла, зокрема, обличчя та області паху)

було кваліфіковано національним судово-медичним експертом як «легкі», вони свідчать про жорстокість поводження, якого заявник зазнав.

СПРАВА «БІЛИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BILYY v. UKRAINE) 73

Суд нагадує, що коли особа затримується міліцією здоровою, але при звільненні з-під варті виявляється, що в неї є тілесні ушкодження, на державу покладається обов'язок надати правдоподібне пояснення причин виникнення цих ушкоджень та, якщо цього зроблено не буде, це свідчитиме про наявність питання за статтею 3 Конвенції.

СПРАВА «БОЧАРОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BOCHAROV v. UKRAINE)..... 83

Суд відзначає, що заявника було госпіталізовано через кілька годин після його звільнення з-під варті і він проходив лікування в стаціонарі тривалістю більше двадцяти

днів. Ступінь тяжкості тілесних ушкоджень, встановлених медичною експертизою

4

заявника, проведеною незабаром після його звільнення, вказує на те, що ушкодження

заявника були достатньо серйозними для того, щоб становити нелюдське та таке,

що принижує гідність, поводження, заборонене статтею 3 Конвенції.

СПРАВА «БУГЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BUGLOV v. UKRAINE) 90

З урахуванням того, що на державу покладається тягар доведення, згідно з яким

вона має надати правдоподібне пояснення тілесних ушкоджень, яких зазнала особа

під час перебування під контролем міліції, Суд доходить висновку, що Уряд не встановив належним чином, що застосування до заявника сили було законним та абсолютно необхідним, а також що тілесні ушкодження заявника жодним чином не були

наслідком жорстокого поводження під час його перебування під вартою у міліції.

СПРАВА «ВАСИЛЬ ІВАЩЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF VASILIIY IVASHCHENKO v.

UKRAINE)..... 104

З огляду на відповідні медичні документи та доводи сторін у цій справі Суд доходить

висновку, що у день затримання заявник був підданий жорстокому поводженню

працівниками міліції. Хоча Уряд доводив, що заявник зазнав тілесних ушкоджень

внаслідок законного застосування фізичної сили при його затриманні, заявник стверджував, що працівники міліції кували його свідомо

СПРАВА «ВОЛОШИН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF VOLOSHYN v. UKRAINE)..... 116

Уряд не обґрунтував необхідності проведення регулярних особистих обшуків двічі на

день протягом усього періоду тримання заявника у ІТТ, включаючи ті дні, коли він

навіть не залишав приміщення і не отримував передач з-за меж установи. Немає

ознак того, що така повсякденна практика була достатньо виправданою у конкретному випадку заявника. Вищенаведених міркувань Суду достатньо для висновку про

те, що умови тримання заявника в ІТТ становлять таке, що принижує гідність,

поводження в порушення статті 3 Конвенції.

СПРАВА «ДАНІЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF DANILOV v. UKRAINE)..... 124

Розслідування на національному рівні не досліджувало питання походження тяжких

ушкоджень зап'ястків заявника, наслідком яких, як вбачається, стало тривале неврологічне порушення функцій його рук. За відсутності будь-якої правдоподібної

альтернативної версії щодо тілесних ушкоджень зап'ястків заявника та з огляду

на той факт, що його колінні суглоби також були травмовані, Суд вважає, що

версія заявника може бути прийнятною.

СПРАВА «ДУДКА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF DUDKA v. UKRAINE)..... 136

Суд зауважує, що у матеріалах справи ніщо не вказує на наявність у заявниці будь-яких тілесних ушкоджень до її контакту з міліцією. Суд також зазначає, що у перші три дні після затримання заявниці не було проведено її медичне обстеження. За

таких обставин та з огляду на обов'язок держави надати правдоподібне пояснення

щодо тілесних ушкоджень, отриманих особою, яка знаходиться під контролем міліції, Суд доходить висновку, що Уряд належним чином не встановив, що тілесні

ушкодження заявниці виникли за обставин, що виключають жорстоке поводження

під час тримання під вартою у міліції 14 листопада 2004 року, про яке стверджувала заявниця.

СПРАВА «ДЖУЛАЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF DZHULAY v. UKRAINE)..... 149

Суд вважає, що розслідування скарг заявника було неефективним з огляду на те, що

розслідування тривало два роки, відзначалося численними недоліками, визнаними

національними органами влади, та не призвело до правдоподібного пояснення обставин затримання заявника та його початкового тримання під вартою, що мало

ключове значення у зв'язку з його скаргами про жорстоке поводження; а також, що

воно не призвело до переконливого пояснення завдання заявникові тілесних ушкоджень.

СПРАВА «ГЕРАЩЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GERASHCHENKO v. UKRAINE)..... 161

Фактами справи встановлено, що 2 липня 2004 року заявника було затримано, а 7

липня 2004 року йому було діагностовано забиття правої нирки. Впродовж усього

5

часу не було зроблено жодного припущення про те, що до затримання із заявником

трапився який-небудь випадок фізичного насильства, наслідком якого могло стати

таке тілесне ушкодження. Отже, можна припустити, що заявникові було завдано

тілесних ушкоджень під час або після його затримання міліцією.

СПРАВА «ГОРДІЄНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GORDIYENKO v. UKRAINE)..... 175

Суд доходить висновку про недоведеність необхідності застосування до заявника

сили. Органи влади не надали конкретних пояснень щодо значної частини ушкоджень

заявника, а наявне пояснення черепно-мозкових травм не є задовільним. За цих підстав Суд вирішує, що держава відповідальна за стверджуване жорстоке поводження, яке має кваліфікуватися як нелюдське та таке, що принижує гідність.

СПРАВА «КАПУСТЯК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KAPUSTYAK v. UKRAINE)..... 185

Суд не вбачає підстав для висновку, що у застосуванні працівниками міліції фізичної сили не було явної необхідності у зв'язку з поведінкою самого заявника. Отже, воно відповідає вимогам статті 3 Конвенції. Суд доходить висновку, що національні органи влади не забезпечили проведення ефективного розслідування тверджень заявника про жорстоке поводження.

СПРАВА «КІН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KIN v. UKRAINE) 196

Суд зазначає, що національні суди встановили, що під час подій 29 травня 2000 року заявниця зазнала жорстокого поводження працівників правоохоронних органів та була незаконно доставлена зі свого дому до кабінету слідчого. Національні суди визнали, що органи влади діяли незаконно та порушили право заявниці на повагу до людської гідності, право на свободу та право на недоторканість її житла. Суд не вбачає підстав відходити від цих висновків національних судів.

СПРАВА «КИРПИЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KIRPICHENKO v. UKRAINE)..... 202

Пояснення походження ушкодження носа заявника, надане національними органами влади, ґрунтувалося на припущеннях і домислах, а не на встановлених фактах. Суд доходить висновку, що це пояснення не є переконливим. Отже, органи державної влади несуть відповідальність за травму, яку, як стверджується, заявнику було завдано 6 травня 2003 року. За відсутності будь-якого переконливого пояснення походження тілесних ушкоджень Суд доходить висновку, що відповідальність за них несе держава.

СПРАВА «КУЛІК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KULIK v. UKRAINE)..... 212

Суд доходить висновку, що провадження на національному рівні не відповідало основним вимогам щодо «ефективності», які випливають зі статті 3 Конвенції. Суд зазначає, що небажання органів влади забезпечити проведення оперативного та ретельного розслідування скарг на жорстоке поводження з підозрюваними у вчиненні кримінальних злочинів становить системну проблему у розумінні статті 46 Конвенції.

СПРАВА «КУЩ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KUSHCH v. UKRAINE)..... 219

Суд вважає достатньою мірою встановленим факт застосування наручників до заявника впродовж його лікування у Київській міській клінічній лікарні швидкої медичної допомоги. За відсутності чітко визначених безпекових або інших міркувань, які б виправдовували цей обмежувальний та принизливий захід, а також з огляду на крихке здоров'я заявника, Суд вважає, що застосування до нього у лікарні наручників становило нелюдське та таке, що принижує гідність, поводження.

СПРАВА «ЛОПАТИН І МЕДВЕДСЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF LOPATIN AND MEDVEDSKIY v. UKRAINE) 234

Суд зазначає, що держава відповідальна за добробут затриманих осіб та що органи влади зобов'язані захищати цих осіб. Беручи до уваги обов'язок органів влади

нести відповідальність за тілесні ушкодження, заподіяні особам, що перебувають під їхнім контролем, Суд вважає, що нездатність виявити та переслідувати осіб, винних у насильницькому злочині щодо особи, яка перебуває під вартою, як у цій справі, не звільняє державу від її відповідальності за Конвенцією.

6

СПРАВА «ЧМІЛЬ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF CHMIL v. UKRAINE)..... 244

Для того, щоб підпадати під дію статті 3 Конвенції, жорстоке поводження має

досягти мінімального рівня жорстокості. Оцінка цього мінімуму є відносною і залежить від усіх обставин справи, таких як тривалість поводження, його фізичні

та психічні наслідки, а в деяких випадках мають враховуватися також стать, вік

і стан здоров'я потерпілого.

СПРАВА «ПАНЬКІВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF PANKIV v. UKRAINE)..... 253

Згідно з наданим заявником детальним та послідовним описом поводження, який був

підтверджений першим висновком експертів у частині щодо ударів по його нозі, це

поводження здійснювалося за зачиненими дверима у відділі міліції, де заявник не мав

засобів для захисту. Крім того, після завдання заявнику тілесного ушкодження у виді

перелому ноги йому не надали жодної медичної допомоги, а натомість ще раз допитали, цього разу у присутності слідчого.

СПРАВА «ПОМІЛЯЙКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF POMILYAYKO v. UKRAINE) 263

Суд неодноразово вказував на те, що стосовно особи, яка позбавлена свободи, або

взагалі, якій протистоять працівники правоохоронних органів, будь-яке застосування фізичної сили, яке не було викликано суворою необхідністю внаслідок власної поведінки особи, принижує людську гідність та є порушенням права, гарантованого

статтею 3 Конвенції.

СПРАВА «СЕРІКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SERIKOV v. UKRAINE)..... 269

Суд вважає встановленим, що гематоми на шиї та плечі заявника, а також синець

на його зап'ястку було завдано після його зустрічі з працівниками міліції 16 травня

2008 року та до моменту, коли він того дня залишив відділ міліції. За цих обставин

тягар доведення покладається на Уряд, який має надати задовільне та переконливе

пояснення походження тілесних ушкоджень заявника.

СПРАВА «ЩЕРБАКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SHCHERBAKOV v. UKRAINE)..... 278

За обставин цієї справи присутність захисника під час фактичного надання заявником зізнавальних показань 22 липня 2010 року сама по собі не виключає можливості,

що заявник був підданий жорстокому поводженню до його зустрічі із захисником

та залишався наляканим міліцією під час допиту, оскільки перебував під її контролем

СПРАВА «ЖИЗІЦЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ZHYZITSKYI v. UKRAINE)..... 286

Суд зазначає, що у своїй практиці він вже встановлював, що застосування до особи

електроструму є особливо тяжкою формою жорстокого поводження, здатною

викликати сильний біль і нестерпні страждання, а отже має вважатися катуванням, навіть якщо воно не призводить до жодних тривалих розладів здоров'я.

СПРАВА «ЗЯКУН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ZYAKUN v. UKRAINE) 294

Заявник стверджував, зокрема, що зазнав жорстокого поводження працівників

міліції та що його зізнавальні показання, отримані під примусом, були використані

для його засудження. Суд вважає достатньо встановленим факт, що заявник зазнав

тілесних ушкоджень внаслідок жорстокого поводження, за яке Уряд має нести відповідальність відповідно до Конвенції, та яке слід кваліфікувати як нелюдське та

таке, що принижує гідність.

РОЗДІЛ II

Випадки застосування неналежних умов тримання, побиття осіб,

ненадання їм медичної допомоги при етапуванні, в «коридорах смерті»,

слідчих ізоляторах та установах виконання покарань

СПРАВА «АЛІЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ALIEV v. UKRAINE) 301

Суд з особливим занепокоєнням відзначає, що до травня 1998 року заявник разом

з іншими ув'язненими, яких було засуджено до смертної кари, цілодобово перебував

у надзвичайно тісній камері, вікна якої були закриті ставнями, внаслідок чого не було

7

доступу природного освітлення, що не було жодної можливості для прогулянки на

свіжому повітрі та що було мало або зовсім не було можливостей для будь-якої

активності або людських контактів. Суд вважає, що тримання заявника в таких

неприйнятних умовах, як ці, становить поводження, що принижує людську гідність,

у супереч статті 3 Конвенції.

СПРАВА «АНДРІЙ ЯКОВЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF ANDREY YAKOVENKO v. UKRAINE)

..... 321

Санвузли у камерах, у яких знаходився заявник, не було відокремлено перегородкою

від житлового приміщення, а твердження Уряду щодо адекватності інших умов

(таких як вентиляція, освітлення та санітарно-профілактичні заходи) в Одеському

та Київському СІЗО було сформульовано у загальних рисах і не підкріплено доказами.

Тому Суд готовий дійти висновку про те, що страждання заявника у зв'язку з браком особистого простору були принаймні певною мірою посилені іншими чинниками,

про які йдеться.

СПРАВА «БАКЧИЖОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BAKCHIZHOV v. UKRAINE) 338

Суд визнає, що протягом чотирьох років позбавлення волі заявник тримався у камерах, у яких йому відводилося менше мінімальної стандартної житлової площі

у 3 квадратні метри у густозаселеній тюремній камері. З огляду на наведені міркування Суд доходить висновку, що умови тримання заявника під вартою становили

таке, що принижує гідність, поводження у порушення статті 3 Конвенції.

СПРАВА «БЕЛЯЄВ ТА ДІГТЯР ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF BELYAEV AND DIGTYAR v. UKRAINE)..... 345

У цій справі заявники стверджували, що вони тримались у камері площею 4,5 кв. м, санітарний вузол в якій займав 1,2 кв. м. Отже, загального житлового простору в ній залишалось тільки 3,3 кв. м або 1,65 кв. м житлового простору на заявника.

Суд, беручи до уваги вищезазначені міркування, а також з урахуванням своєї обширної практики з цього питання, доходить висновку, що тримання заявників під

вартою у Сумському СІЗО становило поводження, що принижує гідність, та є порушенням положень статті 3 Конвенції.

СПРАВА «БІЛОЗОР ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF BILOZOR AND OTHERS v. UKRAINE) 353

Суд зазначає, що заявники тримались під вартою в неналежних умовах. Деталі щодо

умов тримання заявників під вартою наведені у доданій таблиці. Суд також зазначає, що заявники не мали ефективного засобу юридичного захисту щодо цих скарг.

СПРАВА «ЧУПРИНА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF CHUPRYNA v. UKRAINE)..... 357

Суд вважає, що необґрунтовані затримки у наданні державними органами заявнику медичної допомоги одразу після встановлення його діагнозу, незабезпечення його госпіталізації до лікарні для проведення операції та подальше погіршення стану його здоров'я є достатніми свідченнями серйозного порушення державою-відповідачем свого обов'язку щодо надання йому належної медичної допомоги під час тримання під вартою, що становило нелюдське та таке, що принижує гідність, поводження у порушення статті 3 Конвенції.

СПРАВА «Д.С. ПРОТИ УКРАЇНИ»(CASE OF D.S. v. UKRAINE) 361

Суд зазначає, що заявник тримався під вартою в неналежних умовах. Деталі щодо

умов тримання заявника наведені у таблиці в додатку. Суд також зазначає, що заявник не мав ефективного засобу юридичного захисту щодо цих скарг.

СПРАВА «ДАНКЕВИЧ ПРОТИ УКРАЇНИ»..... 364

Суд взяв до уваги, що в Україні існували серйозні соціально-економічні проблеми перехідного періоду і що до літа 1998 року адміністрація СІЗО працювала в складних

економічних умовах і займалася впровадженням нового національного законодавства

та відповідних інструкцій. Проте Суд зауважує, що брак коштів не може в принципі виправдати умови, які були настільки поганими, що перевищили рівень поводження, яке суперечить статті 3 Конвенції.

СПРАВА «ГАРМАШ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GARMASH v. UKRAINE).....	382
---	-----

Суд зазначає, що заявник тримався під вартою у неналежних умовах: відсутність свіжого повітря, відсутність або неадекватність гігієнічних умов, відсутність або недостатнє природне освітлення, відсутність або недостатня кількість фізичних вправ на свіжому повітрі, відсутність або погана якість постільної білизни, відсутність або недостатня кількість продуктів харчування, низька якість продуктів харчування, переповненість камери, відсутність туалетних засобів.

СПРАВА «ГАРУМОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GARUMOV v. UKRAINE).....	385
--	-----

Суд вважає, що невинуватені затримки у наданні органами влади заявнику медичної допомоги після встановлення його захворювання, незабезпечення його поміщення до лікарні для додаткового обстеження і стаціонарного лікування та подальше погіршення стану його здоров'я є достатніми ознаками серйозної неспроможності держави-відповідача надати йому належну медичну допомогу під час тримання під вартою. Це становило нелюдське та таке, що принижує гідність, поводження у порушення статті 3 Конвенції.

СПРАВА «ГОРБАТЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GORBATENKO v. UKRAINE).....	391
--	-----

Суд зазначає, що проблема надмірного переповнення в СІЗО була виявлена КЗК при відвіданні Харківського СІЗО у листопаді та грудні 2011 року, тобто під час тримання там заявника. Крім того, висновки доповіді КЗК узгоджуються з твердженнями заявника стосовно загалом незадовільних умов тримання, поганого стану будівель та обмеженого доступу природного світла. Отже, у зв'язку з цим також було порушення статті 3 Конвенції.

СПРАВА «ГРАБОВСЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF GRABOVSKIY v. UKRAINE).....	403
---	-----

Суд нагадує, що при встановленні того, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у тюремній камері вважається дуже впливовим чинником та може становити порушення як сам по собі, так і в сукупності з іншими недоліками.

СПРАВА «ІВАНОВ І КАШУБА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF IVANOV AND KASHUBA v. UKRAINE)

.....	412
-------	-----

Суд вважає, що надана заявникам медична допомога була неналежною. У результаті надання їм неналежної медичної допомоги, вони зазнали душевного страждання та труднощів, які перевищували невідворотний рівень страждання, притаманного триманню під вартою, а їхня гідність була принижена.

СПРАВА «КАРПИЛЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» CASE OF KARPYLENKO v. UKRAINE	421
---	-----

Заявниця скаржилась на те, що її син під час перебування під вартою у СІЗО зазнав тяжких тілесних ушкоджень, які призвели до госпіталізації та хірургічного втручання. Факт завдання синові заявниці тяжких тілесних ушкоджень під час перебування його під вартою є встановленим у цій справі. Відсутність будь-якого пояснення Уряду щодо цих ушкоджень дає Суду достатні підстави для висновку, що вони виникли внаслідок жорстокого поводження, якого заявник зазнав під час перебування під вартою.

СПРАВА «КОНДРАТЬЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KONDRATYEV v. UKRAINE).....	434
--	-----

Суд дійшов висновку, що ненадання заявникові належної медичної допомоги у зв'язку з його захворюванням на ТБ в період з 28 липня 2007 року по 21 жовтня 2010 року

прирівнюється до поводження, яке заборонено статтею 3 Конвенції.

СПРАВА «КОРНЕЙКОВА ТА КОРНЕЙКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KORNEYKOVA AND KORNEYKOV v. UKRAINE) 450

Суд неодноразово постановляв, що застосування до хворої або слабкої особи наручників або приковування її, не відповідає вимогам безпеки та означає невинуватене приниження незалежно від того, чи є воно умисним, чи ні. Суд вважає, що за

обставин цієї справи, у випадку, коли оскаржуваний засіб було застосовано до жінки під час перейм та одразу після пологів, він становив нелюдське та таке, що принижує гідність, поводження.

9

СПРАВА «КОРОЛЬ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

CASE OF KOROL AND OTHERS v. UKRAINE..... 466

Суд підкреслює, що медична допомога, яка надається в установах виконання покарань, має бути відповідною рівню допомоги, яку державні органи зобов'язалися надавати для всього населення. Проте це не означає, що кожному затриманому має

гарантуватись медичне лікування на тому самому рівні, що й у найкращих медичних закладах поза межами установ виконання покарань.

СПРАВА «КУШНІР ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KUSHNIR v. UKRAINE) 471

Згідно з даними, наданими Урядом, заявника утримували у чотирнадцяти різних

камерах, у яких житлова площа на одну особу становила від 1 до 10 кв. м. Суд зазначає, що переповненість та погана вентиляція у СІЗО є достатніми для висновку,

що побутові умови тримання заявника у СІЗО становили нелюдське та таке, що

принижує гідність, поводження, всупереч вимогам статті 3 Конвенції.

СПРАВА «ЛАДА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF LADA v. UKRAINE)..... 484

Суд зазначає, що Уряд не надав коментарів щодо інших детальних та конкретних елементів, які є суттєвими для оцінки умов тримання заявника під вартою. Отже,

Суд бере до уваги виклад фактів заявника. Суд доходить висновку, що навіть припустивши, що заявник мав у своєму розпорядженні 3 кв.м особистого простору, як

це стверджувалось Урядом, були й інші обтяжуючі елементи його ув'язнення, які зробили умови його тримання під вартою неналежними.

СПРАВА «ЛАВРИНЮК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF LAVRINYUK v. UKRAINE) 491

Суд не може не приділити уваги доводам заявника та не дійти висновку, що більшу

частину строку тримання його під вартою у виправній колонії, він утримувався

у приміщенні, в якому йому відводилося менше 2 кв. м особистого простору, що значно менше за мінімальний стандарт у 3 кв. м у густозаселеній тюремній камері.

СПРАВА «ЛОГВИНЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF LOGVINENKO v. UKRAINE)..... 498

Судом було встановлено такі порушення умов тримання заявника у Дніпропетровській виправній колонії як: неналежна температура повітря у камері, відсутність

свіжого повітря, відсутність доступу або обмежений доступ до душі, відсутність

або недостатня кількість продуктів харчування, відсутність або недостатня кількість фізичних вправ на свіжому повітрі, відсутність належної медичної допомоги.

СПРАВА «ЛУНЬОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF LUNEV v. UKRAINE)..... 502

Суд зазначає, що у цій справі у заявника по прибутті до установи тримання під

вартою було діагностовано низку серйозних захворювань. Зокрема, у заявника було

діагностовано III клінічну стадію ВІЛ-інфекції, хронічний бронхіт, токсичну енцефалопатію та невропатію, спричинену тривалим вживанням наркотичних речовин,

та залишкові зміни після перенесеного туберкульозу. Суд також зазначає, що незважаючи на діагностування у заявника низки серйозних захворювань та ВІЛінфекції, протягом більш ніж року йому не надавалося жодного лікування.

СПРАВА «ЛУЦЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ (№ 2)» (CASE OF LUTSENKO v. UKRAINE (No. 2))..... 512

Суд доходить висновку, що недостатність особистого простору, доступного заявникові під час тримання під вартою впродовж відповідного періоду, сама по собі

порушує питання за статтею 3 Конвенції. З огляду на зазначені вище обставини

Суд вважає, що умови тримання заявника під вартою у камері № 158 у Київському

СІЗО впродовж періоду з 28 грудня 2010 року до 28 квітня 2011 року були такими,

що принижують гідність.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «МАЛЬЧЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF MALCHENKO AND OTHERS v.

UKRAINE)..... 536

Суд нагадує, зокрема, що при встановленні того, чи є умови тримання такими, «що

принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору

у в'язничних камерах вважається дуже впливовим чинником та може становити

порушення як сам по собі, так і у сукупності з іншими недоліками. Суд вважає, що

у цій справі умови тримання заявників під вартою були неналежними.

10

СПРАВА «МАТУШЕВСЬКИЙ І МАТУШЕВСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF MATUSHEVSKYY AND MATUSHEVSKA v. UKRAINE)..... 541

Суд вже констатував, що Уряд не надав будь-якого правдоподібного пояснення щодо

тілесних ушкоджень на тілі І. М. Суд вважає, що ці тілесні ушкодження були достатньо серйозними, щоб вказувати на жорстоке поводження, що виходить за межі

максимального рівня жорстокості, встановленого статтею 3 Конвенції.

СПРАВА «МАЙСТРЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF MAYSTRENKO v. UKRAINE)..... 551

Суд зазначає, що заявник тримався під вартою у неналежних умовах. Деталі щодо

тримання заявника під вартою наведені у переліку в додатку. Суд нагадує, зокрема,

що при встановленні того, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність»

у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у камері вважається дуже

впливовим чинником та може становити порушення як сам по собі, так і в сукупності з іншими недоліками.

СПРАВА «МЕДЯНІКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF MEDYANIKOV v. UKRAINE)..... 554

У світлі викладеного Суд доходить висновку, що надана заявнику медична допомога

була неналежною. У результаті неналежності наданої йому медичної допомоги заявник зазнав страждань або труднощів, які перевищують невідворотний рівень

страждання, притаманний триманню під вартою, а його гідність була принижена.

СПРАВА «МИХАЛКОВА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»..... 559

Суд вже встановив, що Уряд не надав правдоподібного пояснення виникненню смертельної травми живота та інших ушкоджень, виявлених на тілі Василя Михалкова,

або принаймні будь-яких документів, які спростовували б версію подій, викладену

заявниками. Згідно з цією версією такі ушкодження свідчили про нелюдське поводження, яке за рівнем жорстокості виходило за межі допустимого за статтею 3

Конвенції.

СПРАВА «НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF NEVMERZHITSKY v. UKRAINE)..... 566

5 серпня 1998 року по 10 січня 2000 року заявник не обстежувався лікарем і не отримував медичної допомоги лікаря (пункт 50 вище)